

1. ZIKLOKO ZIENTZIETAKO EBALUAZIO IRIZPIDEAK

1.- Inguru fisikoko oinarrizko elementu eta baliabideen adibideak jartzea (eguzkia, ura, airea, lurzorua...) haiek pertsonen bizitzarekin duten harremana eta haiek modu arduratsuan erabiltzeko beharraz jabetzea.

1.1- Ea deskribatzen dituen izaki bizidunentzat ezinbesteko baliabideak diren inguru fisikoko zenbait elementu (eguzkia, ura, airea, lurzorua).

1.2- Ea azaltzen duen era oinarrizkoan izaki bizidunen eta inguru fisikoko oinarrizko elementuen artean dagoen harremana.

1.3- Ea baliabide horiek era desegokian noiz erabiltzen diren dakien eta saihesteko erak proposatzen dituen.

1.4- Ea aipatu eta balioesten dituen inguru fisikoa babesteko zenbait neurri.

1.5- Ea laguntzen duen bere inguru hurbilean neurri horiek gauzatzeko.

2- Oinarrizko irizpideak erabiliz, norberaren inguruko animalia eta landare garrantzitsuak ezagutu eta sailkatzea, bai eta hainbat bide erabiliz lortutako informazioari esker ezagunak diren beste zenbait espezie ere.

2.1- Ea ezagutzen dituen ohiko inguruko animalia eta landare garrantzitsuenak.

2.2- Ea ezartzen dituen oinarrizko sailkapen-irizpideak (tamaina, kolorea, mugitzeko era) eta ea sailkatzen dituen landareak eta animaliak ezarritako talde horietako kideak diren kontuan hartuta.

2.3- Ea erabiltzen dituen hainbat informazio-iturri eta euskarri (behaketa zuzena, argazkiak, IKTak, testuak..) eta ea baliatzen duen informazio hori sailkapenerako.

2.4- Ea aipatzen dituen etxeko animalia eta landareen oinarrizko beharrak; beharrezkoa denean, ea laguntzen duen haiek zaintzen.

2.5- Ea jakin-mina agertzen duen izaki bizidunei behatzeko.

3.-Higienearekin, elikadurarekin, jarduera fisikoarekin, atsedenearekin eta norberaren emozio eta sentimenduak kontrolatzearekin zerikusia duten praktika mesedegarrien adibideak jartzea eta euren garrantzia adieraztea.

3.1- Ea ezagutu eta onartzen duen bere gorputza eta oinarrizko higie ohiturarik gordetzen duen.

3.2- Ea bereizten dituen elikagai osasungarriak eta ez osasungarriak.

3.3- Ea jabetzen den elikadura bariatua eta orekatua lantzearen, ariketa fisikoa egitearen eta atsedene hartzearen garrantziaz.

3.4- Ea identifikatzen dituen bere emozio eta sentimenduak (amorrua, beldurra, euforia, bekaizkeria/jeloskortasuna..) eta aurrera egiten duen horien kontrolean.

3.5- Ea ezagutzen dituen etxean eta eskolan arriskutsuak diren espazio, objektu, material eta substantziak eta hartzen dituen oinarrizko segurtasun neurriak.

3.6- Ea ezagutzen dituen gaixotasun-sintomaren bat eta dakien halakotan zer egin behar duen.

4.- Inguruko pertsonak betetzen dituzten erantzukizun eta lanbide garrantzitsuenak adibide errazten bidez identifikatzea eta harremanetan jartzea, bereizkeria-irizpideak.

4.1- Ea aintzat hartzen dituen inguruko pertsonak egiten dituzten ordaindu gabeko jarduerak eta erantzukizunak.

4.2- Ea balioesten dituen etxeko, eskolako eta kaleko eginkizunak eta horietan parte hartzen duen, estereotipo sexistak gaindituz.

4.3- Ea parte hartzen duen eta errespetatzen dituen bere kideek egiten dituzten jarduerak.

4.4- Ea ezagutzen eta erlazionatzen dituen inguruan ohikoenak diren lanak eta lanbideak, bai eta haiek erabilitako tresnak eta erramientak ere.

4.5- Ea egiten dituen bere herriko eta familiako lanbideen dramatizazioak eta simulazio-jolasak, eta hautematen duen lanbide bakoitzak duen garrantzia.

5.- Eskolan, udalean eta Euskal Herrian izan ohi diren zenbait adierazpen kultural hautematea, gizonak eta emakumeak batera egindako ekarpenen ondorio den aniztasun eta aberastasun kulturala balioetsiz.

5.1- Ea antzematen dituen inguruko giza taldeak eta haien arteko harremanak.

5.2- Ea errespetatzen dituen gainerako giza taldeen ohiturak eta bizimoduak.

5.3- Ea sentikortasun-jarrerarik duen gainerako pertsonen bazterkeria-egoeren aurrean.

5.4- Ea aktiboki hartzen duen parte bere taldean egiten diren ospakizunetan (urtebetetzeak, Olentzero, Inauteriak,.....) eta errespetatzen dituen beste kultura batzuetako kideek egin ditzaketan ekarpenak, enpatia-jarrerak adieraziz.

5.5- Ea balioetsi eta errespetatzen dituen arbasoen ohiturak eta bizimoduak.

5.6- Ea ezagutzen duen herriaren iraganari buruzko informaziorik, kontakizunik eta esaera herrikoirik eta interesa duen haiek irauarazteko.

6.-Inguruko garraiobide ohikoenak ezagutzea eta oinezko gisa zein lokomozio bideen erabiltzaile gisa jakin beharreko oinarrizko arauak ezagutzea; haiek erabiltzea garrantzitsua dela ohartzea.

6.1- Ea ezagutzen dituen bere inguruko garraiobideak.

6.2- Ea ezagutzen dituen kalean ibiltzeko beharrezkoak diren trafiko-seinaleak (semaforoak koloreak, oinezkoen pasabideak...) eta ea errespetatzen dituen.

6.3- Ea errespetatzen dituen garraiobideen erabiltzaile gisa bete beharreko funtsezko arauak: segurtasun uhala jartzea, gidariari trabarik ez egitea.

6.4- Ea bereizten dituen pertsonen eta merkantzien garraiobideak.

6.5- Ea ohartzen den garraiobide publikoak beharrezkoak eta erabilgarriak direla eta proposamenik egiten duen mugikortasun iraunkorraren alde.

7.- Familia bizitzarentzat zein inguru hurbilarentzat garrantzitsuak diren zenbait gertakari denboran ordenatzea, ezarritako ereduei jarraituz.

7.1- Ea bere bizitzako gertakariak denbora nozioak baliatuz kontatzen dituen(segida, aldiberekotasuna eta iraupena)

7.2- Ea bildu eta sailkatzen dituen bere historiari buruzko dokumentuak; eta ez kontatzen dituen bere jaiotzatik gaur egunera arteko friso kronologikoan.

7.3- Ea testuinguru egokietan erabiltzen dituen denboraren neurri-unitateak: eguna, astea, hila, urtea..

7.4- Ea bere argazkiak eta familiarenak denbora irizpideari jarraituz antolatzen dituen, bere historia pertsonala berreraikitzeke.

7.5- Ea interesik duen bere historia pertsonalari buruzko datuak jasotzeko, bai eta bere arbasoen ohitura eta bizimoduak jasotzeko ere.

8.- Indarrek objektuetan dituzten begi bistarako ondorioak hautematea eta materialen funtsezko ezaugarriak identifikatzea, aztertzea eta azaltzea, eta ezaugarriok bere eguneroko erabilerarekin lortzea.

8.1- Ea antzematen eta ezagutzen dituen eguneroko bizitzako material eta substantzien ezaugarri fisikoak (kolorea, usaina, egitura, pisua/masa, gogortasuna, beste elementuekin konbinatzeko/nahasteko gaitasuna ...)

8.2- Ea lotzen dituen ezaugarri horiek eta objektu zein materialek dituzten erabilerak, inguruko hurbileko adibideak emanaz.

8.3- ea ezagutzen dituen behaketak egiteko oinarrizko tresnak. Ea dakien tresna horiek erabiltzen.

8.4- Ea ematen duen noranzko bereko indarren, ukipen-indarren eta urrutiko indarren adibiderik.

9.- Material eta substantziekin esperientzia errazak egitea autonomiaz, bai eta eguneroko bizitzako objektuak muntatzea eta desmuntatzea eta horiek nola funtzionatzen duten eta modu egokian nola erabili deskribatzea.

9.1- Ea trebetasunik duen objektuak muntatzeko eta desmuntatzeko eta ea ezagutzen dituen horien elementuak eta atalak eta dakien zertarako diren.

9.2- Ea modu egokian erabiltzen dituen esperimentuak egiteko tresnak eta ea ezagutu eta errespetatzen dituen prozesuak eskatzen dituen segurtasun neurriak.

9.3- Ea behatu, esperimentatu eta ondorioak ateratzen dituen.

9.4- Ea azaltzen dituen esperientziaren nondik-norakoak, baita objektuen muntatze eta desmuntatzea ere.

9.5-Ea jabetzen den prozesuan egindako ikerketa bidez.

9.6- Ea arduratzen den objektuak, materialak... ..zaintzeaz.

10.- Fenomenoen, behaketaren edo biza natural zein sozialeko gertakarien inguruko informazioa biltzea eta galdera egokiak egitea, bere hurbileko inguruan behaketa sistematikoen arauak jarraituta zenbait tresna eta erregistro argiak erabiliz.

10.1- Ea interesik eta jakin-minik duen behaketaren bidez inguruko elementuak ezagutu eta identifikatzeko.

10.2- Ea egoten dituen erregistroak; interpretatzen dituen grafiko errazak eta erabiltzen dituen informazioa bilatzeko oinarritzko tresnak.

10.3- Ea egiten duen, espazio oso ezagunetan, objektuen kokalekua deskribatzeko krokis sinplerik.

10.4- Ea egiten dituen behatutako fenomenoari buruzko informazio aipagarria lortzeko bide diren galderak.

10.5- Ea aipatzen dituen gertakari eta fenomeno argiei buruzko antzekotasunak eta desberdintasunak.

11.- Hainbat testuingurutan, talde lanean aritzen da helburu komunak lortzeko; lankidetzaren eta errespetu jarrerak aintzat hartzen ditu, eta ez du onartzen, taldekideen arteko berdintasuna abiaburu hartuta, inolako bereizkeriarik.

11.1- Ea aktiboki hartzen duen parte talde lanean.

11.2- Ea trukatzeko dituen ideiak, sentimenduak eta proposamenak.

11.3- Ea taldekideekin berdintasunez eta errespetuz aritzen den lankidetzan.

11.4- Ea egiaztatu eta balioesten dituen beste pertsona batzuek emandako azalpenak.

11.5- Ea Aurrera egiten duen adostasunak lortzeko elkarrizketa, jardunbide demokratikoaren oinarritzko printzipioak betez.

11.6- Ea bere ideiak era lasai eta era baketsuan defendatzen ikasi duen, baina uste osoz.

12.- Bizikidetzaren demokratikoaren funtsezko zenbait balio ezagutzen ditu; batik bat, eskolan bete beharrekoak; eta halaber, herritarrek bete beharreko oinarritzko arauak bete behar diren premiaz ohartzen da.

12.1- Ea ezagutzen dituen eskolako bizikidetzaren arau oinarritzkoak.

12.2- Ea ematen dituen bere ideiak eta baliatzen den elkarrizketaz barne arauak adostasunez hobetzeko.

12.3- Ea balioesten dituen arauak, bizikidetzaren baketsua bermatzeko eta gatazkak ekiditeko bitarteko diren aldetik.